

ĐỔI MỚI NỘI DUNG, HÌNH THỨC, PHƯƠNG PHÁP PHÒNG CHỐNG CHIẾN TRANH TÂM LÝ TRONG SỰ NGHIỆP BẢO VỆ TỔ QUỐC HIỆN NAY

Đinh Hùng Tuấn

Học viện Chính trị quân sự.

Chiến tranh tâm lý là một thủ đoạn, một nội dung quan trọng trong chiến lược “Diễn biến hoà bình” của chủ nghĩa đế quốc và các thế lực thù địch nhằm vào những nước xã hội chủ nghĩa và các lực lượng cách mạng trên thế giới. Xét về bản chất, “chiến tranh tâm lý là một hệ thống tác động tư tưởng của chủ nghĩa đế quốc nhằm vào ý thức con người, chủ yếu thông qua lĩnh vực tâm lý xã hội. Đó là cuộc chiến tranh chống lại con người, gắn liền với sự ra đời và phát triển của chủ nghĩa đế quốc”⁽¹⁾. Với nhiều thủ đoạn và các loại phương tiện hiện đại, chiến tranh tâm lý đã và đang tấn công mạnh mẽ vào tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, hướng tấn công được triển khai trên bình diện rộng từ kinh tế, chính trị đến văn hoá, con người... nhằm đánh vào tâm lý, tư tưởng, tình cảm và cao hơn là ý thức hệ của cá nhân, tập thể, cộng đồng dân tộc. Từ đó, làm lung lay ý chí xây dựng và bảo vệ đất nước, bảo vệ chế độ, làm giảm sút niềm tin của nhân dân vào Đảng, vào chế độ, làm cho chính trị mất ổn định, kinh tế bị sa sút, khủng hoảng, đời sống văn hoá, tinh thần bị xuống cấp v.v... Do đó, phòng chống chiến tranh tâm lý nhằm vô hiệu hoá các tác động của nó là một nhiệm vụ, một yêu cầu tất yếu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay.

Để thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ phòng chống chiến tranh tâm lý, đòi hỏi phải giải quyết đồng bộ nhiều giải pháp thiết thực, trong đó, việc đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp phòng chống chiến tranh tâm lý là một vấn đề có ý nghĩa rất quan trọng, nó trực tiếp tạo ra sự đồng thuận của các lực lượng, trực tiếp tạo nên sức mạnh trong nhiệm vụ phòng chống chiến tranh tâm lý hiện nay.

1. Những vấn đề có tính nguyên tắc trong đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp phòng chống chiến tranh tâm lý

Để đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp phòng chống chiến tranh tâm lý có hiệu quả, cần quán triệt tốt một số vấn đề có tính nguyên tắc sau:

Một là, phải thực hiện đấu tranh phòng chống chiến tranh tâm lý trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, trên tất cả các mặt công tác, các hoạt động của quân đội.

Hai là, phải phát huy sức mạnh tổng hợp của các lực lượng trong xã hội, sức mạnh của các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hoá... trong đấu tranh phòng chống chiến tranh tâm lý. Trong đó, cần phối hợp chặt chẽ hoạt động của các cơ quan, đặc biệt là của cơ quan có chức năng làm công tác tư tưởng, văn hoá; mặt khác cần phân biệt rõ chức năng, nhiệm vụ cụ thể của từng lực lượng để thực hiện có hiệu quả, tạo ra sự đồng thuận trong toàn xã hội, trong quân đội đối với nhiệm vụ phòng chống chiến tranh tâm lý.

Ba là, nâng cao chất lượng của công tác nghiên cứu, dự báo khoa học về âm mưu, thủ đoạn của địch trong chiến tranh tâm lý; đồng thời coi trọng công tác tổng kết kinh nghiệm, kịp thời nhân điển hình trong phòng chống chiến tranh tâm lý.

2. Một số vấn đề cụ thể trong đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp chống chiến tranh tâm lý trong chiến lược bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay

2.1. Thường xuyên đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục nhằm xây dựng cho quân nhân có nhận thức đầy đủ, đúng đắn về mọi mặt đời sống xã hội

Để thực hiện được các mục tiêu tấn công về tâm lý, các lực lượng thù địch đã dùng mọi phương tiện, thủ đoạn như: bịa đặt, tạo ra những mớ lý thuyết thần bí hư ảo, đánh tráo khái niệm, tung tin đồn nhảm, hoả mù v.v... nhằm bóp méo sự thật, dẫn đến những hoài nghi, dao động dựa trên những quan niệm lệch lạc, sai trái. Như vậy, mặt trận đầu tiên; quan trọng đặc biệt của chiến tranh tâm lý là đánh vào lĩnh vực nhận thức của con người, lợi dụng sự kém hiểu biết của con người để dễ bề thao túng. Vì vậy, xây dựng nhận thức đầy đủ, đúng đắn cho cá nhân, tập thể, cộng đồng, dân tộc nói chung, cho quân nhân nói riêng là một nội dung rất quan trọng trong chống chiến tranh tâm lý hiện nay. Đây là một biện pháp cơ bản để tạo cơ sở khoa học cho việc thực hiện sự “miễn dịch tâm lý” về mặt ý thức hệ cho các quân nhân.

Để nâng cao hiệu quả, chất lượng công tác giáo dục cho quân nhân hiện nay, chúng tôi cho rằng, cần tập trung vào một số vấn đề chính sau đây:

a. Về đổi mới nội dung giáo dục cho quân nhân

Trước hết, cần thấy rằng, việc xác định đúng và cụ thể hoá tốt nội dung giáo dục là việc làm quan trọng đầu tiên để nâng cao chất lượng giáo dục. Cần tập trung vào các nội dung cụ thể sau:

Một là, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng nhằm xây dựng nền tảng văn hoá, chính trị vững vàng cho quân đội.

Thông qua giáo dục nhằm tăng cường và giữ vững trận địa chính trị, tư tưởng,

làm cho toàn thể quân đội luôn “kiên định mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa Mác- Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, quán triệt vững đường lối đổi mới...”⁽²⁾. Làm cho mọi quân nhân luôn vững vàng về chính trị, tư tưởng, có lập trường đúng đắn, có thể giới quan khoa học và phương pháp luận biện chứng, sắc sảo trong xem xét, đánh giá các sự kiện, hiện tượng của đời sống xã hội.

Tuy nhiên, việc giáo dục chính trị, tư tưởng cần xác định hết sức thiết thực, gắn chặt với yêu cầu, nhiệm vụ của quân đội, của đơn vị, phù hợp với trình độ của các đối tượng, tránh giáo dục chung chung, hô hào khẩu hiệu, học xong rồi mà người học không hiểu được vấn đề.

Hai là, chủ động tuyên truyền cho mọi người hiểu rõ âm mưu, bản chất, thủ đoạn của các kiểu, các loại hình chiến tranh tâm lý của địch.

Công tác giáo dục cần tập trung phân tích để vạch trần những luận điệu phản động, phản khoa học, phản nhân văn của chúng. Điều này đòi hỏi người làm công tác tuyên truyền phải thực sự nâng cao tính khoa học, tính chiến đấu trong việc tìm kiếm luận cứ để luận chứng một cách thuyết phục nhằm đảm bảo hiệu quả đích thực trong cuộc đấu tranh đó.

Ba là, đẩy mạnh công tác giáo dục giá trị, định hướng giá trị đúng đắn cho quân nhân.

Để quân nhân thực hiện sự định hướng giá trị đúng đắn, nhất thiết phải có giáo dục giá trị. Giáo dục giá trị là một quá trình nhằm giúp cho con người có nhận biết đúng đắn về các giá trị, hình thành được chuẩn giá trị theo yêu cầu của xã hội, của quân đội. Phân biệt được thứ bậc các giá trị trong hệ thống các giá trị để từ đó chọn lựa, cân nhắc và hành động theo hệ thống thang giá trị cơ bản của xã hội, của dân tộc, của quân đội. Với ý nghĩa đó, giáo dục giá trị cho quân nhân hiện nay đang trở thành một nội dung rất quan trọng trong công cuộc đấu tranh phòng chống chiến tranh tâm lý của địch.

Nội dung của hoạt động giáo dục giá trị trong quân đội phải hướng vào những giá trị cơ bản của con người Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước mà cụ thể là cần tập trung giáo dục các giá trị chính trị - tư tưởng, các giá trị đạo đức, các giá trị trí tuệ, các giá trị kinh tế, các giá trị văn hoá, thẩm mỹ v.v... Cùng với việc giáo dục các giá trị đúng đắn đó, cần phê phán mạnh mẽ những giá trị phản nhân văn, các giá trị không phù hợp với đạo lý truyền thống của con người Việt Nam.

b. Các hình thức, phương pháp giáo dục nâng cao nhận thức cho quân nhân

Để thực hiện tốt các nội dung giáo dục nâng cao nhận thức cho quân nhân trong nhiệm vụ chống chiến tranh tâm lý, công tác giáo dục cần được tiến hành bằng nhiều hình thức, phương pháp đa dạng, phong phú, thiết thực như:

- Thực hiện có chất lượng các hình thức giáo dục chính trị, tư tưởng ở đơn vị, từ lên lớp, trao đổi, thảo luận đến toạ đàm, diễn đàn. Trong từng hình thức giáo dục cụ thể phải sử dụng tổng hợp các phương pháp nhằm kêu gọi, kích thích tính tích cực nhận thức cho từng quân nhân, giúp cho từng người nhận thức đầy đủ, đúng đắn các nội

dung của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Trên cơ sở đó, hình thành thế giới quan khoa học, niềm tin, lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, để vững vàng “miễn dịch tâm lý” trước các tác động của chiến tranh tâm lý.

- Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục chính trị, tư tưởng với mọi mặt hoạt động, công tác ở đơn vị, nhất là thực hiện tốt việc tổ chức cuộc sống, hoạt động và giao lưu một cách phong phú, nhằm làm tăng tính hấp dẫn của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Thực tế hiện nay cho thấy, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng ở một số đơn vị do tiến hành thực sự thiết thực, cụ thể, phù hợp với đặc điểm của tuổi trẻ, với thực tiễn phát triển hiện nay, nên đã có hiệu quả tốt. Tuy nhiên, cũng vẫn còn thấy những hiện tượng cứng nhắc, khiến cưỡng, hiệu quả chưa cao. Do đó các cấp ủy Đảng, người chỉ huy, cơ quan chính trị và đặc biệt là đội ngũ cán bộ chính trị cần tập trung đổi mới mạnh mẽ phương pháp, hình thức giáo dục chính trị theo hướng thông qua việc tổ chức cuộc sống, hoạt động giao lưu để gắn với các nội dung giáo dục chính trị, tư tưởng.

2.2. Thực hiện tốt công tác định hướng dư luận trong xã hội và trong quân đội nhằm chủ động ngăn ngừa các tác động tiêu cực của những tin đồn do kẻ địch tung ra

Chúng tôi cho rằng, để thực hiện tốt nội dung này, cần tập trung làm tốt một số nội dung, biện pháp sau:

Một là, nâng cao chất lượng của công tác thông tin, tuyên truyền, cổ động trong quân đội. Đảm bảo cho nội dung thông tin kịp thời, chính xác, mang tính tư tưởng, tính giáo dục, tính thời sự, tính khách quan cao. Điều này đòi hỏi, một mặt, vừa phải duy trì chặt chẽ chế độ thông báo thời sự, đọc báo, nghe tin ở đơn vị; mặt khác, các cấp ủy Đảng, người chỉ huy phải thực hiện tốt việc quản lý, khai thác, sử dụng các thông tin từ những phương tiện truyền thông đại chúng.

Hai là, thực hiện tốt công tác giáo dục giá trị và định hướng giá trị cho xã hội nói chung, cho quân nhân nói riêng (đã được đề cập ở 2.1.).

Ba là, phát huy vai trò của các lực lượng nòng cốt trong từng đơn vị để chủ động tạo ra những dư luận tập thể tích cực, ngăn ngừa và làm vô hiệu hoá những tác động của dư luận tiêu cực, nhất là những tin đồn thất thiệt trong đơn vị.

Bốn là, thường xuyên nắm bắt chặt chẽ mọi mặt tình hình trong đơn vị, đặc biệt chú trọng nắm bắt tình hình chính trị, tư tưởng, tâm trạng của quân nhân để chủ động trong việc phòng chống những diễn biến xấu về tư tưởng, khắc phục và ngăn chặn sự lây lan tâm lý tiêu cực.

2.3. Xây dựng đơn vị vững mạnh về mọi mặt, tạo môi trường văn hoá, môi trường sư phạm lành mạnh làm cơ sở nền tảng cho việc phòng chống chiến tranh tâm lý của kẻ thù

Xây dựng tập thể đơn vị vững mạnh về mọi mặt, tạo môi trường văn hoá, môi trường sư phạm lành mạnh là nội dung, hình thức, phương pháp rất quan trọng trong quá trình đấu tranh phòng chống chiến tranh tâm lý của kẻ thù.

Xây dựng tập thể đơn vị vững mạnh chính là tạo nên sức đề kháng cao độ trong quá trình đấu tranh chống những tác động của chiến tranh tâm lý. Vì vậy, cần tập trung vào các vấn đề chính sau:

- Phải tập trung xây dựng đơn vị vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Trong đó, cần làm cho mọi quân nhân trong đơn vị luôn giữ vững các phẩm chất tiêu biểu của bộ đội Cụ Hồ, xây dựng các tổ chức Đảng, chính quyền, Hội đồng quân nhân, xây dựng đội ngũ cán bộ đảng viên thực sự là lực lượng tiên phong trong thực hiện các nhiệm vụ của đơn vị. Để thực hiện tốt vấn đề này, phải biết kết hợp chặt chẽ các hoạt động công tác đảng - công tác chính trị; kết hợp giữa tư tưởng và tổ chức trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, trong mọi nhiệm vụ. Giữ vững và tăng cường sức lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp uỷ Đảng, các tổ chức Đảng, sự vững mạnh của cơ quan chính trị và người chỉ huy.

- Xây dựng mối quan hệ người - người, xây dựng bầu không khí tâm lý tích cực trong đơn vị. Thường xuyên chú trọng xây dựng các nhóm chính thức và tôn trọng các nhóm không chính thức trong đơn vị theo hướng tích cực. Thực hiện tốt việc phát huy dân chủ, coi trọng xây dựng tình đồng chí, đồng đội trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ và trong cuộc sống, sinh hoạt hàng ngày ở đơn vị.

- Duy trì chặt chẽ các chế độ nề nếp của đơn vị, đặc biệt là các chế độ phòng gian bảo mật, chế độ sẵn sàng chiến đấu, các quy định của điều lệnh kỷ luật, tạo ra sự đoàn kết, nhất trí cao độ giữa mọi thành viên trong đơn vị. Phối hợp và phát huy tốt sức mạnh của mọi người, mọi tổ chức, mọi hoạt động trong đơn vị vào quá trình đấu tranh chống chiến tranh tâm lý của địch.

Như vậy, đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp phòng chống chiến tranh tâm lý của kẻ thù là một giải pháp quan trọng trong thực hiện nhiệm vụ chống chiến tranh tâm lý của chiến lược bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay. Giải pháp này cần được thực hiện đồng bộ, chặt chẽ với các giải pháp khác cùng sự huy động tổng hợp của mọi lực lượng, mọi người, mọi tổ chức trong quân đội và toàn xã hội.

Chú thích

1. Hoàng Đình Châu. *Chiến tranh tâm lý và chống chiến tranh tâm lý*. NXB QĐND, H., 2002, tr. 11.

2. *Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5, Ban chấp hành trung ương khoá IX*. Tr. 139.